

Counselors tegen homoseksuele zondaars

Julea Ward, een orthodoxe christen, wil schooldecaan worden. Ze volgde de masteropleiding Counseling bij een openbare universiteit. Volgens haar is homoseksueel gedrag zondig en moeten homoseksuelen op het rechte pad worden gebracht. Maar als (aanstaande) professional heeft ze zich te houden aan de Ethische Code van de American Counseling Association.¹ Artikel A.4.b gebiedt dat counselors 'are aware of their own values, attitudes, beliefs, and behaviors and avoid imposing values that are inconsistent with counseling goals. Counselors respect the diversity of clients (...)' Het probleem is dat ze jegens homoseksuele cliënten niet aan deze professionele norm meent te kunnen voldoen.

Toen ze in het kader van haar opleiding een homocliënt kreeg toegewezen, weigerde ze vanwege gewetensbezwaren. De studieleiding achtte haar dientengevolge ongeschikt voor de professionele beroepsuitoefening, hetgeen haar op een judicium abeundi kwam te staan: ze werd uit de opleiding verwijderd. Niet alleen is ze kennelijk niet bereid of in staat haar persoonlijke waarden ondergeschikt te maken aan het doel van de hulpverleningsrelatie (artikel A.4.b), maar ook handelt ze in strijd met artikel C.5: 'Counselors do not condone or engage in discrimination based on age, culture, disability, ethnicity, race, religion/spirituality, gender, gender identity, sexual orientation, marital status/partnership, language preference, socioeconomic status, or any basis proscribed by law. Counselors do not discriminate against clients (...) in a manner that has a negative impact on these persons.'

Aan een andere openbare universiteit speelde een soortgelijke casus. Aanstaande schooldecaan Jennifer Keeton verkondigde luid en duidelijk dat ze vanuit haar christelijke geloofsovertuiging niet aan artikel A.4.b kon voldoen. Zij werd uit de opleiding verwijderd, omdat ze weigerde zich aan nadere training te onderwerpen teneinde haar professionele competenties dienaangaande op peil te brengen.

In deze beide gevallen gaat het om een botsing tussen twee waardensystemen. Enerzijds dient de studieleiding de religieuze waarden van haar studenten te respecteren (evenals de gewetensbezwaren die daaruit voortvloeien), maar anderzijds dient zij te waarborgen dat de gediplomeerden in hun professionele gedrag aan de kernwaarden van de beroepsgroep voldoen. In beide gevallen had de studieleiding goede redenen te vrezen dat de betrokken vrouwen, indien na hun afstuderen geconfronteerd met homoseksuele leerlingen, onprofessioneel zouden handelen en schade zouden berokkenen aan deze cliënten.

Voor de beroepsuitoefening van schooldecanen of -counselors lijkt me dat een redelijke afweging. Leerlingen mogen verwachten dat hun seksuele voorkeuren gerespecteerd worden door de leraren en hulpverleners die op school werkzaam zijn. Maar hoe zit dat in de wereld der volwassenen? Indien en voorzover burgers het 'recht op vrije artskeuze' hebben, kan men stellen dat artsen ook het 'recht op vrije patiëntenkeuze' hebben. En dat zou idem dito voor (aanstaande) counselors en andere hulpverleners kunnen gelden. Dat is de inzet van een wetsontwerp dat bij de State of Michigan is ingediend.² Ik zie evenwel nog niet helemaal voor me hoe mijn clausule "indien en voorzover" op een eerlijke manier zou moeten worden uitgewerkt.

Terug naar de casussen van Julea en Jennifer. Ze hebben bij de rechter hun gelijk trachten te halen, maar dat is hun tot nu toe niet gelukt.^{2,3} De rechters hanteren als uitgangspunt dat universiteiten bevoegd zijn de eindtermen en competenties te kiezen waaraan hun studenten bij afstuderen moeten voldoen en dat ze daarbij mogen afgaan op de criteria die door de American Counseling Association gehanteerd worden.⁴

Wes Holleman
weblog onderwijs 10-1-2012
<http://www.onderwijsethiek.nl>

¹ <http://www.counseling.org/Resources/CodeOfEthics/TP/Home/CT2.aspx>

² http://www.mlive.com/opinion/kalamazoo/index.ssf/2011/11/julea_ward_freedom_of_conscien.html (Joyce Pines 14/11/2011)

³ <http://www.insidehighered.com/news/2010/07/28/counseling> (Scott Jaschik 28/7/2010);
<http://www.insidehighered.com/news/2010/08/23/psych> (Scott Jaschik 23/8/2010);
<http://chronicle.com/blogs/ticker/appeals-court-rejects-christian-students-bid-for-reversal-of-her-expulsion/39257> (19/12/2011).

⁴ Ik ben trouwens benieuwd in hoeverre de ACA-code (aanstaande) professionals toestaat cliënten op specifiekere gronden te weigeren: 'If counselors determine an inability to be of professional assistance to clients, they avoid entering or continuing counseling relationships' (artikel A.11.b). Iedere mens, dus ook iedere counselor, heeft z'n persoonlijke beperkingen en handicaps waardoor hij sommige cliënten niet optimaal kan helpen.